

Hayata Dair...

Farmakogenetik, bireylerin genetik özelliklerinden dolayı ilaca verdikleri yanıtın farklı olduğu varsayımına dayanan ve gittikçe araştırma alanı genişleyen bir bilim dalı. İlacın emilimi, metabolize edilmesi, yan etkileri gibi konuların bireyden bireye değişim göstermesi; ilaçla tedavinin de bireye özgü olmasını gerekli kılıyor. Bu noktada, eczacının ilaç danışmanı olarak rolünün öne çıkması gerekiyor. Hastanın ilaç tedavisinde dozajı, doz süresini ya da ilacı değiştirmek; tanım olarak eczacının sorumluluğunda. Bu da eczacının farmasötik bakım için yeterli zaman ayırmasını gerektiriyor. Farmasötik bakım eczacının, hastanın ilaç tedavisindeki yetersizlik, aşırılık veya uygunsuzluğu tanımlaması ve çözmesi anlamını taşıyor. Elbette, eczacının farmasötik bakım yapabilmesi için eczane mekanının ve bir işletme olarak eczanenin de bazı yapısal değişiklikler geçirmesi lazım. Örneğin, farmasötik bakım yapılan eczane mutlaka hasta ile özel bir görüşme mekanına sahip olmalı ve zaman kaybını önlemek, hizmeti aksatmamak için bir yardımcı eczacı istibdam edilmeli. Diğer yandan, eczacının bürokrasiden arındırılması şart. Geri ödemeler, borç-alacak takibi, sözleşme prosedürleri mutlaka hafifletilmeli.

Türk Eczacıları Birliği, en azından son on yıldır bir işletme olarak eczanenin sorunlarını işte bu bireye özgü ilaç tedavisi ve eczacının bir ilaç uzmanı olarak çalışabilmesi için varolan engeller olarak görüyor. Bu engellerin ortadan kaldırılmasının eczacının basta merkezli eczacılık hizmeti vermeye geçmesi, mesleğini yapması için zorunlu adımlar olduğunu düşünüyor.

Bu adımların başında, elektronik sağlık uygulamalarının geliştirilmesi ve elektronik reçeteye geçiş geliyor. Türkiye’de beş, dünyada on yıldır konuşulan elektronik reçete uygulaması; eczacının evrak yükünü gittikçe sıfıra indirecek. Elbette bu aşamada bazı standartlar belirlemek gerekiyor. Türkiye’de Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından altyapısı oluşturulan sistemin içeriğinde eczacılar taraf olmak zorunda. Üyesi olduğumuz Uluslar arası Eczacılık Federasyonu (FIP), elektronik reçete için temel olarak üç standarttan söz ediyor: Herşeyden önce üçüncü tarafların reçete içeriğine karışmasının engellenmesi, hastanın kendi istediği bir eczaneye yönlendirilmesinin sistem tarafından garanti altına alınması ve eczacının hasta öyküsünü mutlaka görmesi ve böylece kişiye özgü bakım yapabilmesi. Bunlara ek olarak, bugüne kadarki deneyimlerimizden biriktirdiğimiz bazı ilkeleri de şöyle sıralayabiliriz: Herşeyden önce reçete kontrollerinin reçete eczaneye gelmeden yapılmış olması konusu var. Bu bizim için özellikle önemli. Hekimlerin yanlış veya eksik reçetelendirmesinin ekonomik sorumluluğunun eczacıda olması dünyanın hiçbir yerinde olmayan bir uygulama ve hukuki değil. Dolayısıyla sistemde eczacının karşıladığı değil, hekimin yazdığı reçete kontrol edilmeli. Diğer bir ilke; geri ödemenin elektronik ortamda yapılması. Böylece evrak kirliliğinin ortadan kalkması. Ayrıca tüm reçetelerin veritabanında tutularak bunlar üzerinde farmakoekonomik çalışma yapmaya uygun bir zemin hazırlanması. Böylece sağlık harcamalarından “tasarruf edilmesi” değil, bu harcamaların rasyonelleştirilmesinin sağlanması.

Hayatta her şey ekonomiye bağlıdır. Bu, yaşadığımız düzenin bir gerçeği. Ama biz ekonomik iyileşmeyi daha yüksek bir hedef için bir araç olarak görmeliyiz. Ekonomik iyileşme kendi başına birilerinin daha zengin olması anlamına gelir ama fakirliği ve hastalığı ortadan kaldırmaz. Bizim için bu yüksek hedef, daha sağlıklı koşullarda sağlık hizmeti verebilmektir.

Uludağ